

Att göra skillnad ...

Det är imponerande att följa läkare som spelar stor roll i internationella hjälpin-satser som till exempel traumakirurgen Louis Riddez, narkosläkaren Mads Gilbert eller Hans Rosling, som är professor i internationell hälsa.

Vi kommer också ihåg rapporteringen från Gaza eller Haiti, då vi kunde följa våra kollegors insatser. Ideellt arbete spelar en viktig roll för demokrati och mänskliga rättigheter och för att hjälpa människor i nöd. Flera kolleger har rest eller befinner sig just nu ute i världen med organisationer som exempelvis Läkare utan gränser för att hjälpa människor i kris-drabbade områden.

Alla har inte möjlighet att packa väskorna, lämna familjen och ge sig ut i oroshärdar för en längre tid av biståndsarbete, men vi har alla möjlighet att bidra. Den som vill kan genom kampanjen »skänk en timlön« ge en gåva efter egen tillgång.

Denna särskilda gåva går till Läkare utan gränser. Först och främst till Afrikas horn och i andra hand till andra akuta kriser i världen. Med hjälp av sin akutfond kan Läkare utan gränser agera fort där behovet av hjälp är som störst, men också stanna kvar så länge stödet behövs. Vårdpersonalen på Afrikas horn ger bland annat läkemedel och specialkost särskilt anpassad för undernärda barn och föräldrar.

Det här personliga engagemanget är en självklar del av läkarrollen. Som individer har vi stora möjligheter att påverka. Utan personligt engagemang sker ingen utveckling. Även stora organisationer eller stabila samhällsinstitutioner är beroende av engagerade individer.

Läkare är aktiva i många angelägna frågor eller rörelser som ofta är relaterade till vår yrkesroll. Föreningar som Läkare för miljön, Läkare mot tobak eller Läkare utan gränser är exempel på detta. Både den allmänna opinionen, våra patienter – ja, samhället i stort – mår bra av engagerade läkare. Det är dessutom naturligt att läkare med tung sakkunskap är tongivande i opinionsbildningen kring relevanta frågor.

Läkare är viktiga som förebilder och ledare. Det är inte nödvändigtvis vilka program vi skriver som är av betydelse, utan lika mycket vad vi gör som individer. Det vi förmedlar till våra patienter och till allmänheten spelar roll. Med dagens lättillgängliga kommunikationskanaler kan vi som individer dessutom relativt enkelt nå ut med budskap och åsikter.

Man är inte antingen liten i kollektivet eller stor som individ. Som kollektiv är vi starka, men det byggs på att vi som individer bidrar. Vi kan alla påverka antingen genom att arbeta aktivt, genom att bi-

Det personliga engagemanget spelar roll.

dra ekonomiskt eller genom att göra vår röst hörd. Hela samhället bygger på att var och en tar sitt ansvar och att olika åsikter möts i samtal, diskussioner och debatter.

Att ta sig an läkarrollen innebär att ta ansvar. Även om vi hänger av oss rocken när vi går hem är vi fortfarande läkare. Att vara läkare är inte något vi anställs som – det är något vi är.

ISverige har varje individ rätt att engagera sig i politik, religion eller annat som berör oss. Vi har en lång tradition av strukturer där folkrörelser har byggt formella och demokratiska strukturer som politiska partier, fackförbund, elevråd i skolan med mera. Många av dessa har spelat stor roll för utvecklingen av vårt samhälle.

Under senare tid har de breda folkrörelserna till stor del ersatts eller kompletterats av mer utpräglade enfrågorörelser. Den enskilde individen har dessutom fått större möjlighet att göra sin röst hörd och dra i gång projekt. De mer informella sätten att agera på är enklare, snabbare och ofta effektivare. Men de olika strukturerna utesluter inte, utan kompletterar, varandra.

Den ena ger individen stort utrymme och den andra garanterar den formella demokratin. För utan demokratiska strukturer blir inflytandet för den enskilde medborgaren starkt begränsat. Samtidigt är det personliga, individuella engagemanget helt nödvändigt för våra större demokratiska institutioner.

Precis som politiken blir mer dynamisk av politiker som brinner för olika frågor, är läkare med engagemang i frågor – nära eller mer perifert – relaterade till yrkesrollen viktiga.

Det engagemang vi bidrar med skapar läkarrollen. Inte som ett anonymt kollektiv, utan som en grupp individer med vilja och förmåga att bidra. Det personliga engagemanget spelar roll. ■

Heidi Stensmyren
förste vice ordförande
i Läkarförbundet
heidi.stensmyren@slf.se